

Motion till kommunfullmäktige i Tyresö

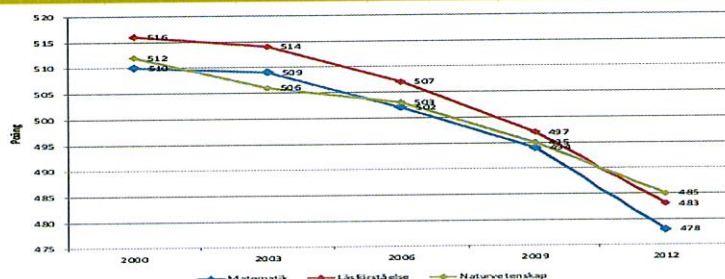
Låt Tyresös skolor och elever få chansen att höja kunskapsresultaten

Alla barn har rätt till en bra undervisning och en undervisning som utgår från elevens behov och förutsättningar. Alla barn har rätt att uppnå grundskolans kunskapsmål.

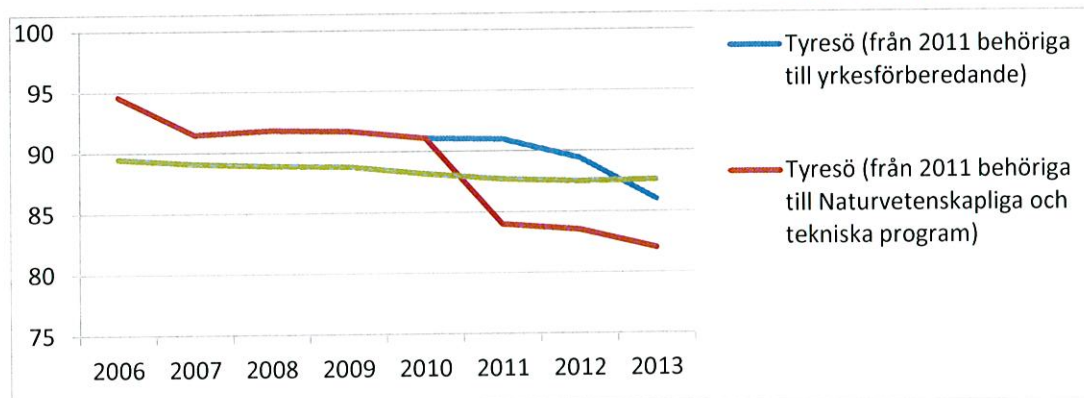
Att inget barn ska hejdas i sin utveckling av en skola som inte ger rätt stöd är en uppfattning som så gott som alla medborgare delar.

Utvecklingen är dock den motsatta. Kunskapsresultaten sjunker. Den nyligen publicerade PISA-undersökningen visar tydligt att svenska skolor tappar när det gäller läs- och skrivkunnsighet samt matematik. Och den deprimerande sanningen är att medan svenska skolor tappar i jämförelse med OECD så tappar Tyresös skolor i resultat i jämförelse med svenska skolor. Den oroväckande utvecklingen med en rekordhög andel som lämnar Tyresös grundskolor utan behörighet till gymnasiet är en varningssignal som måste tas på största allvar och leda till åtgärder.

PISA - Resultatutvecklingen 2000-2012

Skolverket

Källa: Skolverket

Vi har tidigare krävt en genomgripande insats för höjda kunskapsresultat i Tyresös skolor. Sådana krav har tidigare avvisats med hänvisning till de fläckvisa projekt som alliansen i Tyresö genomfört som en reflektion av regeringspolitiken. När det nu är uppenbart, av PISA-undersökningen, att Sverige och Tyresö behöver en utbildningspolitik som kan höja kunskapsresultaten hoppas vi att det finns en större öppenhet för att vilja mer och inte bara liknöjt säga att allt är bra.

För oss är det ett uppenbart faktum att en nödvändig insats för att fler ska kunna bli godkända är att öka likvärdigheten genom att ge fler elever stöd utifrån sina behov. Om kunskapsstappet generellt är oroande är utvecklingen mot ökande klyftor i Tyresös skolor direkt upprörande. Det innebär att fler elever hindras i sin utveckling baserad på sitt sociala arv. Den utvecklingen står i tvär kontrast mot idén om den likvärdiga skolan – vilkens själva grund är att alla barn ska ha en chans att utvecklas.

I Tyresö ser vi utvecklingen tydligt i att den skola som redan från början hade svårast sociala förutsättningar har de snabbast sjunkande skolresultaten. Det finns anledning att tro att sjunkande kunskapsresultat och ökande klyftor nu har flera grunder samtidigt:

- Våra skolor klarar allt sämre att kompensera för föräldrarnas utbildningsbakgrund och klasstillhörighet. När kraven på aktiv föräldramedverkan ökat och det enda verkliga svaret är att de som har råd kan köpa skattesubventionerad läxläsningshjälp är det ingen obegriplig utveckling.
- Våra skolor klarar eventuellt inte tillräckligt väl att hjälpa nyanlända flyktningbarn till godkända resultat. Detta har av alliansen använts som förklaring till sjunkande kunskapsresultat. Om så är fallet är oklart eftersom det inte redovisats något underlag i frågan. Dock bör denna förklaring inte heller uteslutas utan att vi har grund för det.
- Våra skolor har inte förutsättningar att hjälpa de barn som har särskilda behov tillräckligt väl. Tyresö har sedan något år tillbaka konsekvent jobbat med inkludering som norm. Effekten av detta går inte heller att läsa ut eftersom det inte är gjort någon utvärdering. Några positiva resultat när det gäller kunskapsmålen på en generell nivå i kommunen är dock svår att skönja till följd av arbetssättet.

Ska vi kunna bryta utvecklingen måste vi se och åtgärda problemen. Det finns flera insatser som kan och bör göras för att höja kunskapsresultaten. Flera av dem har vi föreslagit tidigare och de är sådana som vi givet de sjunkande kunskapsresultaten anser är mer angelägna än någonsin.

Mer tid för varje barn – mindre klasser i Tyresös skolor

Avgörande för om skolan ska lyckas är att varje barn får stöd, hjälp och undervisning utifrån sina behov. I högtidstalen sägs det att det är så i Tyresö. I verkligheten har

lärartätheten (=den tid som en elev får med sin lärare) sjunkit mest i den skola som har störst behov. De styrande moderaterna hävdar att de ökat det socioekonomiska tillägget – men samtidigt har man ökat kostnader (exempelvis inom hyressystemet) och begränsat ersättningar på ett sådant sätt att de drabbat de skolor som har störst behov hårdast. Resultatet har blivit färre – inte fler – lärare per elev.

Vi anser att Tyresö bör vända den utvecklingen – främst genom att minska klassstorleken i grundskolans tidiga årskurser. Det ger mer tid för varje lärare med sina elever. Det ger förutsättningar att tidigt garantera att alla elever klarar läs- och skrivkunnighet på en bra nivå.

Det är en åtgärd som ger dokumenterad effekt.

Ökade förutsättningar för lärare att vara bra lärare

Idag är så gott som all skolforskning ense om den roll som bra lärare gör för måluppfyllelsen i skolan. Därför behöver lärare få mer tid och bättre förutsättningar att vara lärare. Därför är den översyn som kommunen nu initierat bra – men det måste bli mer än en utredning. Förhoppningsvis kan en sådan översyn ändå bli något av det vi Socialdemokrater ville ifråga om att kommunen både borde minska den administrativa bördan och bättre lyssna på sina lärare.

Vi Socialdemokrater presenterade i vårt budgetförslag förslag för att göra läraryrket mer attraktivt i Tyresö. En insats som bör prövas är att öppna upp för att lärare ska kunna stimulera sin löneutveckling också genom att byta jobb inom kommunen. Idag fungerar ofta lärarnas lokala arbetsmarknad som ett oligopol där exempelvis rektorers möjlighet att genom bra löneutveckling locka de bästa lärarna till skolor med de största behoven är begränsad. Det riskerar också att tvinga bra lärare från kommunen i jakt på en anständig löneutveckling. Ska rektorer kunna höja skolresultat vid skolor med särskilda behov bör deras handlingsfrihet inte begränsas av kommunala riktlinjer för lönepolitiken.

Generellt bör Tyresö verka för att höja läraryrkets status. Det är då viktigt att ledningen för Barn- och utbildningsnämndens ledning ändrar sin attityd till utbildade lärare. I ett blogginlägg på webb-platsen Vi i Tyresö skriver Barn och Utbildningsnämndens ordförande angående att Lärarförbundet i sin ranking bästa skolkommun värderar andelen utbildade lärare (och lärartäthet) högt att ”det finns dock inget tydligt samband mellan dessa två kriterier och elevernas resultat”. Ett sådant förhållningssätt är både sakligt fel och dessutom direkt dåligt för kommunens förmåga att rekrytera lärare med hög kompetens.

Kommunens politiker bör gemensamt verka för ett förhållningssätt som gör det lätt för kommunen att rekrytera kompetenta lärare. Den demografiska utvecklingen kommer under det kommande decenniet tvinga fram en allt hårdare konkurrens om

A
L
M

utbildade lärare i Stockholmsregionen. I det läget bör Tyresö kommun utarbeta en handlingsplan för hur kommunen ska kunna hävda sig när det gäller rekryteringar av behöriga lärare.

Minskade klyftor

Tyresö kommun behöver bli bättre på att kompensera för olika förutsättningar. I skollagen är likvärdighet och skolans kompensatoriska uppdrag centrala uppgifter. I verkligheten ökar klyftorna. Tyresö behöver därför se över de verktyg kommunen idag har för en likvärdig skola. Här gäller exempelvis de ekonomiska förutsättningar som skolorna ges idag. En central del är förstås det socio-demografiska tillägget – men vis av erfarenheten behöver hela resursfördelningen ses över med syfte att skapa bättre undervisning för de som idag inte klarar målen.

De ekonomiska förutsättningarna kommer vara avgörande för hur skolorna klarar att möta olika elevers behov. Även i nuvarande fördelningsmodell behövs dock snabba och tydliga insatser. Sådana insatser är rätten till läxläsningshjälp och sommarskola. För de som riskerar att inte klara målen bör individuell undervisning kunna prövas. I alla dessa delar behöver ambitionerna i Tyresös skolpolitik stärkas.

En Skola utifrån allas behov

Alla elever har rätt att få en undervisning utifrån sina individuella behov. Ändå är det just dessa individuella behov som först sätts åt sidan den dagen resursbristen träder in. Undervisning i ett system med begränsade resurser tenderar att anpassas till en medelnivå bland eleverna. Det drabbar såväl elever med goda förutsättningar som elever med större svårigheter och behov. Om Tyresö, istället för att ligga i botten, investerade i undervisning skulle förutsättningarna för att individualisera undervisningen utifrån behov öka och därmed möjligheterna att både uppnå toppresultat och fler som klarar grundskolans kunskapsmål.

När en skola har otillräckliga resurser, det må gälla lärare eller lokaler, riskerar det att främst drabba elever som har särskilda behov. De senaste åren har Tyresö kommun jobbat med projektet "En skola för var och en". Tanken är att inkludering ska vara normen och särlösningar undantaget. Vi delar grundinställningen, men anser att det är uppenbart att det finns en gråskala där vägvalen i de individuella fallen inte alls är lika självklara. Inte minst gäller det mot den uppenbara resursbrist som finns i många av Tyresös skolor, såväl när det gäller personal som lokaler. Med tanke på att åtta av tio rektorer i en ny nationell undersökning (utförd av Lärarförbundet) anser att det inte finns tillräckligt med ekonomiska medel för att klara behoven hos barn med särskilda behov vågar vi inte gissa hur situationen ser ut i Tyresö. Det får aldrig vara så att den enskilde elevens behov inte kan tillgodoses i en inkluderande undervisningsmiljö.

Tyresö kommun medverkar i ett projekt för att utveckla det inkluderande arbetssättet. Det är bra, men ett utvecklingsarbete är inte samma sak som en utvärdering av hur kommunens arbete med barn med särskilda behov fungerar. En mer långsiktig utvärdering bör genomföras. I närtid bör därför berörda lärare, barn och föräldrar ges tillfälle att yttra sig kring hur de anser att undervisningen fungerar för barn med särskilda behov. En sådan enkät bör genomföras och redovisas till kommunfullmäktige senast tillmars månads utgång och vara ett underlag för den handlingsplan som nedan föreslås för höjda kunskapsresultat. Till den bör ställas en redovisning av måluppfyllelsen för gruppen av elever avseende grundskolans kunskapsmål i årskurs nio. Även när det gäller nyanlända flyktingbarn tillämpas sedan något år tillbaka ett inkluderande arbetssätt. Även här bör, på samma sätt som ovan, resultatet av arbetssättet utvärderas.

Nu är inte tiden för nöjdhet

När skolans resultat sjunker, mer i Sverige än i OECD och mer i Tyresö än i Sverige, är det dags för handling. Att stilla tycka att mer av samma eller att vi redan gör allt som behövs göras kan inte vara vägen framåt. Därför behöver kommunen arbeta fram en handlingsplan för höjda kunskapsresultat. Kommunstyrelsen bör, efter hörande av Barn- och utbildningsnämnden, redovisa en sådan handlingsplan senast 1/5 till kommunfullmäktige. Då kan handlingsplanen vägas in i budgetprocessen och få stark effekt på budgeten för 2015.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att Kommunfullmäktige beslutar

1. Att Tyresö kommun, genom samverkan mellan profession och alla politiska partier i kommunstyrelsen, arbetar fram en handlingsplan för att fler elever ska uppnå grundskolans kunskapsmål och därmed bli behöriga till gymnasiet.
2. Att Tyresö kommun planerar för mindre klasser i grundskolans tidigare årskurser för att tidigt garantera bra förutsättningar för alla elever att uppnå kunskapsmålen.
3. Att Tyresö utarbetar en handlingsplan för att långsiktigt öka andelen behöriga lärare. En del i arbetet bör vara att pröva begränsningar i lönepolitiken för att kunna rekrytera de bästa lärarna.
4. Att Tyresö stärker skolornas möjlighet att ge kompensatoriska insatser, och därigenom garanterar insatser såsom läxläsningshjälp, sommarskola och individuella stödinsatser för att alla ska uppnå målen.
5. Att Tyresö kommun utvärderar utfallet av, samt föräldrarnas och lärarnas uppfattning om, kommunens stöd till elever med särskilda behov.

För Socialdemokraterna

Martin Nilsson

Anita Mattsson

